

Lasy Państwowe

~ Dla lasu, ~
ludzi i środowiska

Projekty Rozwojowe Lasów Państwowych

Fot. P. F.

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, funkcjonujące głównie na terenach wiejskich, w niewielkim stopniu zurbanizowanych, jest znaczącym stymulatorem rozwoju społeczno-gospodarczego.

Ma to szczególne znaczenie w regionach o najniższej dynamice rozwoju, słabej infrastrukturze i wysokiej stopie bezrobocia, a jednocześnie dużej lesistości.

Lasy Państwowe są tam najczęściej największym pracodawcą. Zatrudniają 25 tys. leśników, a do prac sezonowych w szkółkach, przy odnowieniach i zalesieniach, przy pielęgnacji upraw i pozyskaniu drewna – blisko 50 tys. osób z zakładów usług leśnych. Z każdym rokiem coraz więcej, bo zadań przybywa.

W roku 2016 i pierwszej połowie 2017 zostały uruchomione w Lasach Państwowych projekty rozwojowe (część w postaci wspólnych przedsięwzięć leśno-samorządowych), w wyniku których zaistnieje potrzeba utworzenia nowych miejsc pracy związanych z realizacją tych projektów, a w niedalekiej przyszłości – z funkcjonowaniem przewidzianych do uruchomienia obiektów. Dodatkową korzyścią będzie rozwój sektora usług oraz infrastruktury turystycznej.

Fot. R. J.

Leśne Gospodarstwa Węglowe

Przedsięwzięciem rozwojowym o dużym znaczeniu strategicznym dla Lasów Państwowych, ważnym dla ochrony środowiska, jest projekt „Leśne Gospodarstwa Węglowe”. Ma on przynieść zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery i wpłynąć na zahamowanie zmian klimatycznych.

Projekt przewiduje, że w wyniku tzw. dodatkowych działań w leśnictwie dojdzie do zwiększonego pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy, co doprowadzi do zmagazynowania dodatkowych ilości węgla organicznego, który stanie się częścią materii organicznej lasu lub będzie przetrzymywany w surowcu drzewnym gromadzonym na składach energetycznych.

Udokumentowane ilości jednostek dwutlenku węgla zakumulowanego w następstwie dodatkowych działań w leśnictwie będą zbywane przez Lasy Państwowe na rzecz podmiotów zainteresowanych ich nabyciem. Podpisano już listy intencyjne z wieloma przedstawicielami sektora energetycznego objętymi Europejskim Systemem Handlu Emisjami (ETS).

Środki uzyskane ze zbywania jednostek dwutlenku węgla planuje się przeznaczyć na wspólne przedsięwzięcia Lasów Państwowych i jednostek samorządu terytorialnego. Skutkiem będzie dalsze zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie ich pochłaniania. Nabywcy jednostek CO₂ otrzymają uprawnienia do wskazywania Lasom Państwowym takich działań z listy przedsięwzięć proponowanych przez LP do realizacji, dzięki czemu zyskają wizerunek przedsiębiorstw odpowiedzialnych społecznie.

Uważa się, że projekt „Leśne Gospodarstwa Węglowe” będzie się kwalifikować do szerokiego upowszechnienia w skali międzynarodowej.

Fot. P. F.

Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów

Głównym celem projektu jest wspieranie proekologicznej polityki państwa polskiego. Wymaga ona od PGL LP, w ramach realizowanej misji, rozpoczęcia prac nad budową systemu 17 składnic biomasy drzewnej oraz wyznaczenia technologii optymalnego jej przetwarzania w energię elektryczną i ciepłą przy maksymalnym ograniczeniu lub całkowitej eliminacji emisji zanieczyszczeń w procesie spalania. W ramach pilotażu powstaną 2 instalacje do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystujące biomasę jako paliwo.

Składnice drewna energetycznego, spełniające funkcję „magazynu” węgla organicznego zakumulowanego w drewnie, także magazynu surowca drzewnego przeznaczonego do sprzedaży, będą również służyć:

- ~ przechowywaniu kopalin na potrzeby budownictwa drogowego,
- ~ realizacji projektu rozwojowego związanego z promocją budownictwa wykorzystującego elementy drewniane,
- ~ organizowaniu aukcji i submisji drewna szczełowego,
- ~ prowadzeniu obserwacji i badań naukowych.

Rozliczne funkcje składnic drewna wymagają utworzenia nowych miejsc pracy, które w naturalny sposób zajmować będzie ludność z najbliższych okolic.

Fot. P. F.

Polskie Domy Drewniane

– mieszkaj w zgodzie z Naturą

Również i ten projekt ma ogromne znaczenie dla rozwoju terenów nieurbanizowanych oraz zwiększenia zatrudnienia. Główne jego cele to:

- ~ ograniczanie emisji CO₂ poprzez szersze wykorzystanie drewna – najbardziej prośrodowiskowego surowca budowlanego, a zarazem „magazynu” węgla;
- ~ promocja drewna w nowoczesnych technologiach energooszczędnych stosowanych w budownictwie ze szczególnym uwzględnieniem obiektów użyteczności publicznej (szkoły, żłobki, przedszkola itp.); służyć temu będą demonstracyjne obiekty prezentujące takie technologie;
- ~ opracowanie podstaw programowych kształcenia w nowym deficytowym kierunku – technik konstrukcji drewnianych. Zakłada się utworzenie w wybranych technikach leśnych dwóch pilotażowych klas nauczających w tym zawodzie. Głównym adresatem będzie młodzież z obszarów wiejskich;
- ~ identyfikacja i zniesienie barier legislacyjnych hamujących rozwój budownictwa drewnianego;

~ kreowanie popytu na niedrogie budownictwo energooszczędne – opracowanie standardowych projektów domów energooszczędnych wraz z propozycją finansowania ich budowy. Powstaną wzorcowe projekty budynków jedno- i wielorodzinnych opracowane z myślą o osobach niewiele zarabiających, zamieszkujących obszary wiejskie (jest możliwe wybudowanie domu jednorodzinnego w cenie poniżej 150 tys. zł).

Przedsięwzięcie wpisuje się w realizację krajowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, opracowanej w Ministerstwie Rozwoju, we flagowy jej projekt „Ekobudownictwo”.

Fot. Shutterstock/ Doim

Tworzenie sieci lokalnych źródeł energii

Głównym celem projektu jest współdziałanie Lasów Państwowych w podnoszeniu bezpieczeństwa kraju poprzez rozwój energetyki rozproszonej. Obejmuje on budowę sieci mini- i mikroelektrowni wykorzystujących biomasę leśną, zasoby geotermalne, energię cieków wodnych, fotowoltaikę oraz inne źródła energii odnawialnej.

Projekt przewiduje m.in.:

- ~ wyznaczenie lokalizacji dla elektrowni na terenach Lasów Państwowych,
- ~ określenie uwarunkowań ekonomicznych i partnerów projektu,
- ~ budowę instalacji pilotażowych.

Jednym z dalszoplanowych celów jest poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów wiejskich, którym realizacja projektu da możliwość osiągania dodatkowych dochodów. Dotyczy to zwłaszcza osób odchodzących z rolnictwa. Dzięki rozbudowie lokalnej infrastruktury, w tym informacyjnej, nastąpi również poprawa jakości życia.

Fot. Shutterstock/ nostalgic

Fot. Shutterstock/ leungchopan

Budownictwo drogowe

Rozwój terenów o niskim stopniu zurbanizowania w bardzo dużym stopniu zależy od należytej sieci dróg publicznych własności samorządowej. To z kolei warunkuje możliwość realizacji przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej, zwłaszcza wytwarzania surowca drzewnego oraz udostępniania lasów szerokim kręgom społeczeństwa.

Celem programu budownictwa drogowego Lasów Państwowych jest doprowadzenie do pilotażowego zintegrowania drogowej infrastruktury leśnej i samorządowej poprzez:

- ~ budowę lub przebudowę wybranych dróg leśnych na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych;
- ~ budowę lub przebudowę wybranych dróg samorządowych, funkcjonalnie związanych z drogami leśnymi;
- ~ uruchomienie, począwszy od roku 2017, wieloletniego programu budowy zintegrowanego systemu dróg leśnych i samorządowych na terytorium całej Polski.

Przykładem realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych jest list intencyjny podpisany 2 marca 2017 r. pomiędzy Lasami Państwowymi a Starostwem Powiatowym w Hajnówce oraz 8 gminami i 2 miastami z powiatu hajnowskiego, położonymi na obszarze Puszczy Białowieskiej i w jej sąsiedztwie. Przewiduje on m.in.:

- ~ tworzenie i doskonalenie w latach 2017–2019 leśnej infrastruktury drogowej oraz funkcjonalnie z nią związanej drogowej infrastruktury jednostek samorządu terytorialnego;
- ~ rozwijanie potencjału turystycznego, rekreacyjnego i edukacyjnego na terenie powiatu hajnowskiego, w zasięgu terytorialnym nadleśnictw Białowieża, Bielsk, Browsk i Hajnówka;
- ~ promocję budownictwa drewnianego jako jednego ze sposobów ograniczania emisji CO₂.

For. M. K.

Zdrowa żywność z polskich lasów

Celem projektu jest propagowanie żywności pochodzącej z lasów w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe poprzez:

- ~ znaczące zwiększenie ilości przetwarzanych produktów (m.in. plodów runa leśnego, dziczyzny, miodu);
- ~ doprowadzenie do istotnego wzrostu ich podaży na rynek krajowy;
- ~ wsparcie rozwoju terenów niezurbanizowanych – będzie to wynikiem stworzenia odpowiednich warunków do powstania nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach lokalnych i zwiększonego samozatrudnienia przy przerobie produktów leśnych w gospodarstwach indywidualnych;
- ~ ochronę i propagowanie pszczelarstwa.

Projekt przewiduje:

- ~ odtworzenie infrastruktury służącej do skupu, składowania i krótkoterminowego przechowywania oraz sprzedaży produktów pochodzących z lasu;
- ~ zorganizowanie sieci producentów żywności – w skład sieci wejdą lokalni producenci i przetwórcy oraz gospodarstwa indywidualne;
- ~ zorganizowanie dystrybucji żywności i innych artykułów pochodzących z lasów;
- ~ propagowanie pszczelarstwa wśród pracowników LP oraz udzielanie im wsparcia w zakładaniu pasiek.

Fot. Shutterstock/ Aneiz_Gu

Fot. P.G.

Wielki Szlak Leśny: turystyki, wypoczynku, historii i edukacji

Turystyka to ważna i dynamicznie rozwijająca się dziedzina gospodarki, istotny czynnik rozwoju lokalnego i aktywizacji regionów, duże wyzwanie dla Lasów Państwowych.

Celem projektu jest zwiększenie znaczenia LP jako organizatora wypoczynku na terenach leśnych oraz w ich najbliższym otoczeniu. Przewiduje on:

- ~ przygotowanie, we współpracy z samorządami i lokalnymi społecznościami, kompleksowej oferty turystyczno-edukacyjnej opartej na sieci obiektów rekreacyjnych, edukacyjnych, przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego, noclegowych i gastronomicznych;
- ~ rozwijanie infrastruktury turystycznej, wraz z monitoringiem ruchu turystycznego, uwzględniającej aspekty środowiskowe, ekonomiczne i estetyczne, z zastosowaniem nowych technik i technologii;
- ~ opracowanie mapy turystycznej Lasów Państwowych wraz z atrakcyjnymi propozycjami spędzania wolnego czasu w lesie oraz multimedialnego przewodnika z aplikacją na urządzenia mobilne, zawierającego propozycje wycieczek opracowanych z uwzględnieniem sieci leśnych obiektów turystycznych;

- ~ stworzenie nowoczesnego, przystępnego i aktualizowanego na bieżąco portalu z informacją turystyczną.

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy zarządzania turystyką leśną oraz zapewni turystom bezpieczny dostęp do atrakcji i usług turystycznych. Spodziewanym skutkiem projektu będzie ożywienie aktywności gospodarczej społeczeństwa na obszarach wiejskich i rozwój turystyki zrównoważonej, w tym agroturystyki.

Przedsięwzięcie wspomagają trzy inne projekty rozwojowe Lasów Państwowych dotyczące ochrony cietrzewia, rybołowa i żubra. Dzięki nim powstaną sprzyjające warunki do uprawiania turystyki przyrodniczej na obszarach występowania tych trzech gatunków.

Fot. A. A.

Pozyskanie koncesji na eksploatację kopalin

Projekt dotyczy działań przygotowawczych do eksploatacji kopaliny ze złóż położonych w granicach gruntów zarządzanych przez Lasy Państwowe. Obejmuje:

- ~ stworzenie mapy występowania kopaliny na obszarze zarządzanym przez PGL LP,
- ~ opracowanie planu ich wykorzystania przez jednostki organizacyjne LP,
- ~ uzyskanie koncesji przez jednostki LP.

Przewidziane jest uruchomienie zakładów górniczych, pozyskujących kopaliny na budowę dróg.

© Centrum Informacyjne Lasów Państwowych

Warszawa 2017

ul. Grójecka 127, 02-124 Warszawa, tel.: (22) 185-53-53,

faks: (22) 185-53-71, e-mail: cilp@cilp.lasy.gov.pl

www.lasy.gov.pl

Zdjęcia:

Alicja Antonowicz (A.A.), Paweł Fabijański (P.F.),

Paweł Grądzki (P.G.), Robert Jelonkiewicz (R.J.),

Marek Kwiatkowski (M.K.), Shutterstock/ Aneta_Gu,

Doin, leungchopan, nostalgíe, Katarzyna Wojtasik

Projekt graficzny, przygotowanie do druku i druk:

Meander

Będą to m.in. wspólne przedsięwzięcia leśno-samorządowe. Planuje się, że operatorami tych zakładów staną się funkcjonujące w strukturze LP zakłady o zasięgu regionalnym, które do wykonywania zadań związanych z eksploatacją złóż będą zatrudniać pracowników wywodzących się z lokalnych społeczności.

Fot. Shutterstock/ Katarzyna Wojtasik

